

Overweging bij Johannes 1, 1-18

“Blij en dankbaar zijn wij met de geboorte van onze zoon.” U heeft ongetwijfeld al menig geboortekaartje gekregen waar een soortgelijke tekst op stond. En mét de ouders voelen ook wij ons een beetje blij en dankbaar worden om dit nieuwe leven. Eigenlijk is de tekst die we zonet lazen, de proloog van het Johannes evangelie, ook een soort geboortekaartje. Een aankondiging: kijk, hier is hij, onze geliefde zoon.

Toen ik deze overweging schreef, kwam uit mijn keukenraam net de zon op. Prachtige rood-roze strepen aan de horizon. Een geboorte, dacht ik, is eigenlijk ook zoiets: een wonderlijke gebeurtenis, een prachtig en veelbelovend begin, maar het zegt nog niet zoveel over hoe de dag gaat worden. Hij kan evengoed eindigen in storm en onweer, dat weten we niet.

Toen Eduard Kimman afgelopen zondag voorging, sprak hij ook over de geboorte van een kind, klein en kwetsbaar; en hoe je als ouders bij iedere stap op de weg denkt “Als dat maar goed gaat”. Eerste stapjes? Als hij maar niet valt. Eerste keer naar school? Als ze maar niet alleen is. Eerste vriendje? Als dat maar goed gaat... Het leven is kwetsbaar, en wij hebben het maar zeer beperkt zelf in de hand.

Om het leven en het karakter van een kind te kunnen begrijpen, is het vaak nuttig om te weten wie zijn ouders zijn, uit welk “nest hij komt”. Vandaar dat het geboortekaartje dat we vandaag kregen, begint met een soort korte familiegeschiedenis: *In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Alles is door Hem geworden.* God, de Vader, is de schepper van alles. En Hij schiep niet met donder en bliksem of met geweld, maar met woorden. “*In het begin*” – dat betekent in bijbelse termen niet “lang lang geleden” of zoiets, maar “in beginsel, in principe”. Gods Woord – het Woord dat leven brengt, dat ruimte schept – dat Woord is niet iets van toen, maar van nu en van alle tijden die komen gaan, voor wie het wil horen. “*Wat geworden is in Hem, was leven en het leven was het licht van de mensen.*” Hiermee wordt ook meteen duidelijk wat de Vader schept: geen chaos en verwarring, maar leven en licht. En niet zomaar abstract licht, maar licht voor de mensen – licht voor ons. Licht in de duisternis.

Tot zover de familiegeschiedenis. Tijd om de pasgeborene te introduceren: "*En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, (...) vol van genade en waarheid.*" Misschien vragen wij ons af waarom dit zo abstract en ingewikkeld geformuleerd moet worden, maar de mensen in de oudheid stonden om een andere reden met hun oren te klapperen: tegenover de klassieke goden die op grote afstand van de mensenwereld stonden en dus ook dingen konden eisen die onmenselijk zijn – zoals kind offers – werd hier een God gepresenteerd die niet alleen begaan is met mensen, maar die zélf mens werd. Een onvoorstelbare afstand werd overbrugd in dat ene zinnetje: *het Woord is vlees geworden*. 'Vlees' omdat dit in het oude jodendom de breekbaarheid van het menselijk bestaan het beste weergaf. God werd vlees – niet als een soort superheld, maar als een mens van vlees en bloed, iemand zoals u en ik.

Iemand dus, die ons lijden kent. Iemand die weet wat eenzaamheid is, wat verdriet is en teleurstelling. Iemand die weet hoe het voelt om niet mee te tellen, om tegengewerkt te worden, om te vechten tegen wanhoop, om te hopen en bidden en niet te krijgen. Iemand tot wie wij ons mogen wenden in onze nood. Aan wie we onze kwetsbaarheid kunnen tonen.

Of we dat ook doen, die keuze is aan ons. En Johannes, de schrijver van dit geboortekaartje, weet hoe mensen zijn: "*En het licht schijnt in de duisternis, maar de duisternis nam het niet aan.*" Je kwetsbaar opstellen, toegeven hoe ellendig je je soms voelt, hoe bang en eenzaam, dat vergt moed. En daar zijn wij niet altijd toe bereid. Vaak verstoppen we ons liever. Achter ego en bezit, achter kennis en status, achter bagatelliseren of een grote mond.

Het mooie is: dat geeft niet. Het licht schijnt in de duisternis, en het blijft schijnen. Het gaat niet uit als wij er niet naar kijken. Het laat zich niet verdrijven door de duisternis. Het blijft schijnen. Als een uitnodiging. En op ieder moment kunnen wij ervoor kiezen om ons om te keren, om dat Licht te gaan zien, om het toe te laten. En te ervaren wat het ons wil zeggen.

Vandaag vieren we de geboorte van Christus. Een kind, kwetsbaar als wijzelf. Een kind ook dat Zoon van God wordt genoemd, Gods evenbeeld, dat ons de weg naar waarheid en liefde wil leren. We vieren niet alleen een historische gebeurtenis. We vieren, ieder jaar

opnieuw, ook de uitnodiging om Jezus in onszelf geboren te laten worden. Om de duisternis te verdrijven, en ons te keren naar het Licht.